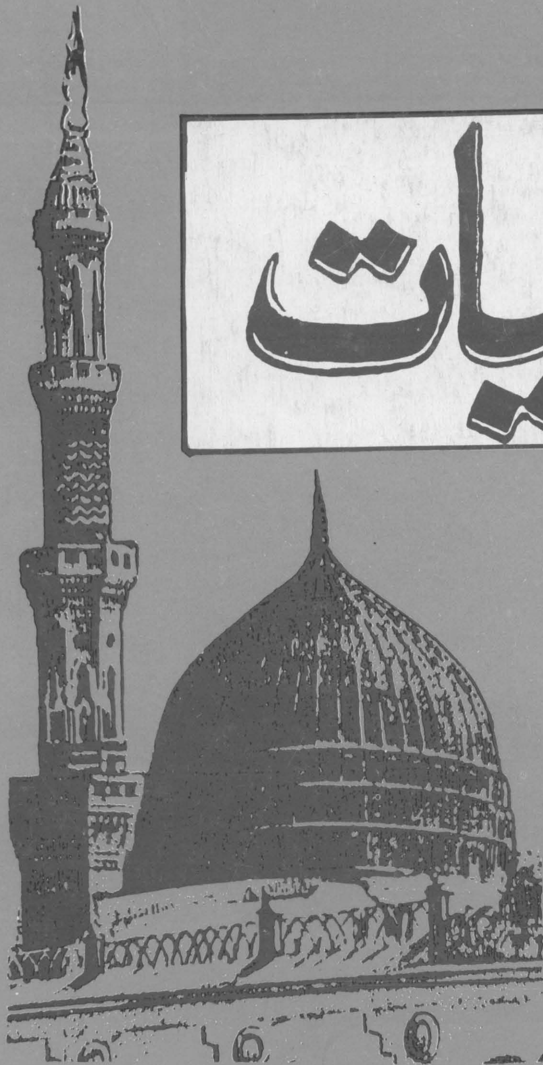
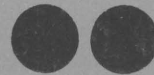
AFGHANISTAN EDUCATION COMMITTEE
د افغانستان د تعلیم او تربیې اداره

دینیات

برای صنف دوم

سال ۱۳۶۵ ه ش

دینیات

برای صنف دوم

سال ۱۳۶۵ هـ.ش

مؤلفين :

مولوي عبدالحق و باطن شاه « صافی »

عضو مشورتی :

روژه ګل « وحدتي »

بسم الله الرحمن الرحیم

شاگردان عزیز هر کار را باید با بسم الله الرحمن الرحیم آغاز کنیم. زیرا هر کاری که با بسم الله الرحمن الرحیم آغاز گردد خداوند تعالیٰ بر آن برکت نهاده آسانش می گرداند.

در شروع خوردن باید بسم الله الرحمن الرحیم بگوئیم و اگر بسم الله الرحمن الرحیم نگوئیم فیض و برکت از غذا میرود، و شیطان در خوردن با ما شریک میشود.

سوال: تو کیستی؟

جواب: من مسلمان هستم.

سوال: نام دین مسلمانان چیست ؟

جواب: نام دین مسلمانان اسلام است .

سوال: اسلام به مردم چه یاد میدهد ؟

جواب: اسلام به مردم نشان میدهد که خدا یکی است . وتنها او لائق عبادت است ، وحضرت محمّد صلی الله علیه وسلم بنده ورسولِ خدا است، وقرآنکریم کتاب خدا است . اسلام دین راستین بوده ومردم تمام نیکی های دنیا وآخرت را از دین مبارک اسلام یاد میگیرند .

سوال : کلمه طیبه دین اسلام چیست ؟

جواب : کلمه طیبه دین اسلام لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ است .

ترجمه: غیراز خدا دیگر هیچکس لائق عبادت

نیست و حضرت محمد صلی الله علیه وسلم رسول خدا است . این را کلمهٔ طیبه گویند .

سوال: شما، مادر و پدرتان و دنیا را کی پیدا کرده است ؟

جواب: مرا، مادر و پدر مرا و زمین و آسمانها وتمام مخلوقات را خدا پیدا کرده است .

سوال: خدا جل‌جلاله این دنیا را چگونه پیدا کرده است؟

جواب: خدا جل‌جلاله این دنیا را با حکم و قدرت کامل خویش پیدا کرده است .

سوال: حضرت محمد صلی الله علیه وسلم کیست ؟

جواب: حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بندهٔ نیک و رسول خدا است و ما اُمت او هستیم .

سوال: پیامبر خدا در کجا تولد یافته است ؟

جواب: او در عربستان سعودی در شهری بنام مکه تولد یافته است.

سوال: کسی که رسالت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم را قبول نمیکند او را چه می گویند؟

جواب: او را کافر میگویند.

سوال: از پذیرفتن حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مقصد چیست؟

جواب: از پذیرفتن حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مقصد اینست که وی را بندهٔ خاص و پیامبر برگزیده بدانیم با او محبت داشته و احکام و طریقه های او را عملی نمایم.

سوال: چطور معلوم شد که حضرت محمد صلی الله علیه وسلم پیامبر خدا جل جلاله است؟

جواب: درقرانکریم آمده است که حضرت محمد صلی الله علیه وسلم پیامبر خدا جل جلاله است.

سوال: قرانکریم از طرف کی نازل شده است؟

جواب: قرانکریم از طرف خدا جل جلاله نازل شده است.

سوال: توسط کی؟

جواب: بواسطه جبرائیل امین علیه السلام.

سوال: برای کی؟

جواب: برای حضرت محمد صلی الله علیه وسلم پیامبر محبوب ما که همگی انسانها را براه حق رهنمائی کند.

سوال: چطور نازل شده است؟

جواب: پارچه پارچه ویا یک یک آیت نظر به

ضرورت نازل شده است .

سوال؛ وظیفهٔ جبرائیل چیست ؟

جواب؛ جبرائیل علیه السلام حکم خدا جل جلاله را به پیامبرانش میآورد .

سوال؛ حضرت جبرائیل علیه السلام کیست ؟

جواب؛ او یکی از ملایک است .

سوال؛ مسلمان چطور بندهٔ گی خدا را می کند ؟

جواب؛ کلمه میگوید ، نماز میگذارد ، زکات میدهد ، روزه میگیرد ، واگر طاقت داشته باشد حج میرود .

سوال؛ کلمه چیست ؟

جواب؛ به زبان گفتن لا اله الا الله محمد رسول الله ودر دل بر آن یقین داشتن است .

سوال؛ نماز چیست ؟

جواب؛ نماز مجموع اعمال ودعاهای است که باگفتن الله اکبر شروع وباگفتن السلام علیکم ورحمة الله به پایان میرسد.

سوال؛ طریقه نمازگذاردن چسان است ؟

جواب: نمازگذار بعد از وضوکردن درحالیکه لباس پاک برتن داشته باشد در وقت معین نماز در مسجد ویادریک جای پاک به پیشگاه خداوند جل جلاله استاد شده وبعد از نیت وگفتن تکبیر وبلندکردن هردو دست تانرمی گوش، هردودست خود را زیرناف می ماند، آیات قرانکریم رامیخواند. وصفات خداوند تعالی رابیان می کند، بزرگی خدارا دردل میگرداند وعجز ونیازخود رااشکار میسازد.

سوال؛ اداءکردن نماز درکجا ثواب زیاد دارد ؟

جواب؛ نماز فرضی در مسجد، سنن و نوافل درخانه .

سوال؛ قبل از نماز شستن روی ، هر دو دست وپا و مسح کردن سر را چه میگوید ؟

جواب؛ آنرا وضو میگوید و بدون وضو نماز نمیشود.

سوال؛ هنگامیکه وضو میکنیم ، رو به کدام سو میکنیم؟

جواب؛ بطرف قبله .

سوال؛ بطرفیکه نماز گذارده میشود ، آنرا چه میگوید؟

جواب؛ آنرا قبله می گوید .

سوال؛ در شب و روز چند وقت نماز فرض است ؟

جواب؛ در شب و روز پنج وقت نماز فرض است.

سوال؛ نامهای آن پنج وقت نماز کدام است ؟

جواب؛ ۱- نماز صبح ۲- نماز ظهر (پیشین)

۳- نماز عصر (دیگر) ۴- نماز شام ۵- نماز خفتن

سوال، اعلان پیش از نماز را چه میگوید ؟

جواب، آنرا آذان میگوید .

سوال، آذان چیست ؟

جواب، گلبانگی است که مسلمانان را برای خواندن نماز فرا می خواند . وقرار ذیل با صدای بلند خوانده میشود :

اَللهُ اَکْبَرُ	اَللهُ اَکْبَرُ
اَللهُ اَکْبَرُ	اَللهُ اَکْبَرُ
اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ	اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ
اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللهِ	اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللهِ
حَیَّ عَلَی الصَّلٰوۃ	حَیَّ عَلَی الصَّلٰوۃ
حَیَّ عَلَی الْفَلَاحُ	حَیَّ عَلَی الْفَلَاحُ

اَللّٰهُ اَکْبَرْ اَللّٰهُ اَکْبَرْ

لَا اِلٰـهَ اِلَّا اللّٰهُ

درآذان صبح بعد از حی علی الفلاح دوبار الصلوة خیر من النوم نیز گفته میشود .

سوال؛ نماز گروه از مردم را که یکجا نماز میخوانند چه میگوید ؟

جواب؛ نماز جماعت .

سوال؛ آن کسی را که در پیشروی همه استاده باشد چه میگوید ؟

جواب؛ آن را امام میگوید .

سوال؛ دیگر مردم که در پشت او صف بسته اند به چه نام یاد میشود ؟

جواب؛ آنها به نام مقتدیان یاد میشوند .

سوال؛ جای که خاص برای خواندن نماز ساخته شده است چه نام دارد ؟

جواب؛ مسجد نام دارد .

سوال؛ کسیکه به مسجد برود چه باید کرد ؟

جواب؛ درمسجد نماز گذارد ، تلاوت قرانکریم کند ، بازی ، شور و فغان درمسجد براه نه اندازد .

سوال؛ درخواندن نماز چه فایده است ؟

جواب؛ درخواندن نماز فواید زیادی وجود دارد امامن چندی از آنها را بیان میکنم :

۱- بدن ولباس نماز گذار دایمًا پاک میباشد ،

۲- از نماز گذار خدا راضی میباشد ،

۳- از نماز گذار حضرت محمد صلی الله علیه وسلم خوش میباشد ،

۴- نماز گذار به خدا نزدیک میباشد

۵- نماز گذار در نزد مسلمانان محترم میباشد،

۶- نماز گذار از گناهان زیاد نجات مییابد،

خداوند تعالیٰ نماز گذار را بعد از مردن خوش وخرسند نگهمیدارد.

تمرین

۱- در آغاز هر کار بسم الله الرحمن الرحیم گفتن چه فائده دارد؟

۲- اسلام به مردم چه می آموزد؟

۳- ترجمهٔ کلمهٔ لا اله الا الله محمد رسول الله چیست؟

۴- پیامبر خدا جل جلاله حضرت محمد صلی الله علیه وسلم

درکجاتولد یافته است ؟

۵- قرانکریم چطور نازل شده است ؟

۶- دریک شب و روز چند وقت نماز فرض است؟ نامهای آنرا بگوئید .

۷- آذان چند کلمه است ؟ و در نماز صبح کدام کلمات اضافه میشود ؟

۸- هرگاه کسی به مسجد برود چه باید کرد ؟

۹- ازفواید نماز سه فواید مهم رابگوئید ؟

پنج بناء اسلام

اسلام پنج بناء دارد. که هر مسلمان باید برآن ایمان کامل داشته باشد وآنها را با اخلاص کامل عملی نماید. پنج بناء اسلام قرار ذیل است:

کلمهٔ شهادت، نماز، روزه، زکات وحج.

کلمه شهادت: اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ط

ترجمه: شاهدی میدهم براینکه نیست هیچ معبود بغیر از الله ج که یک است. هیچکس شریک نیست اورا وشاهدی میدهم براینکه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بنده و پیغمبر خدا جل جلاله است.

باید هر مسلمان این کلمه را به زبانش گفته ودر دلش یقین داشته باشد که خداوند تعالی حتماً

وجود دارد ویگانه ذاتی است که کدام شریک ومثل ندارد .

اوست که تمام اشیاء راپیداکرده است .تنها همین ذات باید معبود شناخته شود وپرستش کرد،

وحضرت محمد صلی الله علیه وسلم بنده وپیامبر خدا ، فرزند عبدالله ونواسه عبدالمطلب میباشد .

خداوند تعالی اورا برای رهنمای انسانها فرستاده وقرانکریم را برای رهنمای انسانها براونازل کرده است .

نماز

نماز یکی از پنج بناء اسلام است که در شب و روز بر هر فرد مسلمان مکلف پنج وقت نماز خواندن فرض عین میباشد نماز طریق خاص بنده‌گی و عبادت انسانها برای خداوند است که آنرا خداوند تعالی در قرانکریم فرض کرده و پیغمبر خدا جل‌جلاله حضرت محمد صلی الله علیه وسلم در احادیث طریقه آنرا به مسلمانان نشان داده است .

روزه

روزه نیز یکی از پنج بناء اسلام بوده که بر هر مسلمان مکلف در هر سال یک ماه کامل رمضان روزه گرفتن فرض عین میباشد، یعنی شخص روزه دار هر روز از طلوع صبح تا وقت شام نه چیزی میخورد و نه چیزی می نوشد و نه با خانم خود جماع میکند.

زکات

زکات نیز یکی از بناء های پنجگانهٔ اسلام است و بر صاحبان ثروت و دولتمندان فرض عین میباشد، تا قسمت معینی از مال و ثروت خود را هر سال به مساکین و غربا بدهند.

حج

حج نیز یکی از بناهای پنجگانهٔ اسلام بوده وبر
هرفرد مسلمان مکلف درصورتیکه توان رفت وآمد
داشته باشد ، درعمرش یکبار فرض عین است .
تابه بیت الله شریف رفته ودرآنجا درحالیکه زن باشد
لباس مکمل داشته باشد ، واگرمرد باشد پارچه سفیدرا
به قسم لنگ دورخود ویک چادر راازشانهٔ راست و
زیرشانه چپ پیچانده است یعنی احرام بسته است
هفت باربه دورخانه کعبه شریفه طواف نماید . بعد
از آن برتپهٔ عرفات استاده شود ودربین صفاء و
مروه هفت بار رفت وآمدکند .

تمرین

۱- اسلام چند بناء دارد نامهای آنرا بگوئید ؟

۲- پیامبر و رسولیکه از جانب خدا برای رهنمائی ما فرستاده شده است چه نام دارد ؟

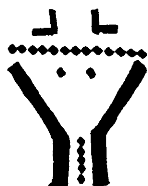
۳- خدا پیامبرش را برای چه فرستاده است ؟

۴- نماز چیست ؟

۵- در یک سال چند ماه روزه گرفتن فرض است ؟

۶- حج بر کدام مسلمان فرض است ؟

۷ - زکات بر کدام اشخاص فرض است ؟

طریقۂ وضوء

هنگامیکه یک مسلمان قصد نماز خواندن کند، اولتر از همه باید نجاست ظاهری را از بدنش پاك نماید و استنجا کند و سپس چنین نیت کند :
وضو میکنم تا پاک گردم و نماز خواندن برایم روا شود . بعد از آن به ترتیب ذیل وضو میکند :

۱- بسم الله الرحمن الرحیم بگوید .
۲- هر دو دست را تا بج دست بشوید .
۳- دهن خود را سه بار بشسته و مسواك را استعمال نماید . اگر مسواك نباشد انگشت شهادت را در دهن بزند .

۴- بینی خود راسه بار بشوید .

۵- سه بار روی خود را بشوید یعنی ازجای رستن موهای پیشانی گرفته تاحصهٔ زیرین زنخ وازنرمی یک گوش تانرمی گوش دیگر رویش را بشوید .

۶- اگر ریش وضوکننده بسیار باشد آنرا خلال نماید واگرکم باشد سعی نماید تابه بیخ موهایش آب برسد .

۷- هردودست خود راتا آخرین حصهٔ آرنج بشوید طوریکه اول دست راست وباز دست چپ را بشوید .

۸- انگشتان هردودستش راخلال نماید: اگرانگشتری ساعت ویاحلقه ای بردست

داشته باشد آنرا از جایش بیجا ساخته تا تمام دست برآب ترگردد.

۹- سر خود را مسح کند.

۱۰- توسط دو دو انگشت هر دو دست، ظاهر وباطن گوشهایش را مسح نماید.

۱۱- هر دو دست خود را باردیگر تر نموده و بر پشت سه انگشت متباقی هر دو دست گردنش را مسح نماید.

۱۲- هر دو پای خود را تا بجلک طوری بشوید که اول پای راست و باز چپ بشوید.

۱۳- وضو بترتیبی صورت گیرد طوریکه در آیت شریف آمده است و کلمه شهادت را بگوید.

یاداشت ،

معلم درپیش روی شاگردان وضوکند وجای به جای آنهارا برطریقه عملی وضوبفهماند. بعدًا هریکی ازشاگردان طورجداگانه وضوکند تا شاگردان باطریقهٔ عملی وضوگرفتن بصورت بهترآشنا شوند.

طریقهٔ اداکردن نمازبرای منفرد

هنگامیکه وضوتکمیل گردد نمازگذار روبروی قبله استاد شود، ونیت نمازکند. سپس هردو دستش تاگوشهایش بلند نموده وتکبیرالله اکبر بگوید وبازدستهایش راپائین آورده زیرنافش بماند وبه گفتن ثناء شروع کند ؛

ثناء:

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالٰى جَدُّكَ وَلَا اِلٰهَ غَيْرُكَ ؕ

وبعد ازآن:

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ وباز:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

وبہ تعقیب آن سورۂ فاتحہ را بخواند.

سورۂ فاتحہ:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ • الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ • مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ • اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ • اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ • صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ • غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ •

اٰمِيْن •

وبعد از آن سورهٔ اخلاص ویا سورهٔ دیگری را بخوانند.

سورهٔ اخلاص:

قُلْ هُوَاللّٰهُ اَحَدٌ • اَللّٰهُ الصَّمَدُ • لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ • وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُوًا اَحَدٌ •

سپس الله اکبر گفته وبرای رکوع خم گردد درحالیکه هردو زانو را با هردو پنجه دست محکم گرفته باشد و تسبیح سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم راسه بار تکرار کند.

بعد از آن: سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَه رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ گوید. واگر نماز جماعت باشد درین صورت امام سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهْ ومقتدیانش رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ بگویند. ولحظهٔ راست استاده شود

که این استاده شدن را قومه گویند. باز اَللهُ اَکبَر
گفته و برای سجده کردن سر خود را درمیان
هر دو پنجه بر زمین طوری بماند که بینی و
پیشانی اش با زمین در تماس باشد.
درسجده سه بار تسبیح سُبحَانَ رَبِّیَ الاَعلٰی
گفته و باز اَللهُ اَکبَر بگوید و لحظهٔ آرام بنشیند
که این نشستن را جلسه میگویند. سپس بار
دیگر اَللهُ اَکبَر بگوید و مانند سجده اول سجده
دوم را بجا آورد. بعد از آن در سجده دوم نیز سه
بار سُبحَانَ رَبِّیَ الاَعلٰی گفته و باز اَللهُ اَکبَر
گوید و برای اداء نمودن رکعت دوم استاده شود
و با گفتن بسم الله الرحمٰن الرحیم خواندن
الحمد لله ... را شروع نماید و عیناً مانند رکعت

اول رکعت دوم را نیز ادا کند.

بعد از سجدۂ دومِ رکعتِ دوم نشستہ و بہ خواندن تشہد (اَلتَّحِیَّاتُ) شروع کند.

تشہد:

اَلتَّحِیَّاتُ لِلّٰہِ وَالصَّلَوٰتُ وَالطَّیِّبٰتُ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ اَیُّھَا النَّبِیُّ وَرَحْمَۃُ اللّٰہِ وَبَرَکَاتُہٗ ط اَلسَّلَامُ عَلَیْنَا وَعَلٰی عِبَادِ اللّٰہِ الصَّالِحِیْنَ ط اَشْھَدُ اَنْ لَّآ اِلٰـہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاَشْھَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُہٗ وَرَسُوْلُہٗ ط.

بعد از آن درود شریف بخواند.

درود شریف:

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّیْتَ عَلٰی اِبْرَاھِیْمَ وَعَلٰی آلِ اِبْرَاھِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط اَللّٰھُمَّ بَارِکْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰی

إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ط

سپس این دعا را بخواند :

دعا :

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ط

بعد ازین دعا رویش را به طرف راست وچپ گشتانده وبه هر طرف اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ بگوید وبه این ترتیب نمازش به پایان میرسد .

اگر نماز سه یا چهار رکعت باشد بعد از خواندن (تشهد)، اَللهُ اَكْبَرُ گفته وبرای اداکردن یک یا دو رکعت باقی مانده برخاسته وآنرا مثل رکعت دوم اداء نماید لاکن در رکعت سوم وچهارم نماز فرضی فقط سورهٔ فاتحه خوانده میشود. ودر نماز

سنت و واجب همراه سورهٔ فاتحه یک سورهٔ دیگر نیز خوانده میشود .

ودر آخرش نشسته تشهد، درود و دعا را خوانده وبرای تمام نمودن نماز سلام بگرداند .

یادداشت :

معلم صاحب باید در پیشروی شاگردان نماز هر وقت را طرز عملی اداکرده وشاگردان خویش رانقطه به نقطه باطریقه عملی نماز آشنا سازد .

سپس هریکی از شاگردان خود را بطور جداگانه مکلف سازد تا نماز را عملاً ادا نماید که باطریقه عملی نماز آشنا شوند .

تمرین

۱- وضوکننده باید در شروع وضو چه بگوید؟

۲- نیت وضو را بگوئید.

۳- حدود شستن روی را در وضو نشان دهید.

۴- اگر کسی بر دست خویش انگشتری حلقه و یا ساعتی داشته باشد در وقت وضو چه باید کرد؟

۵- ترتیبیکه برای شستن اعضاء در آیت شریف آمده است کدام است؟

۶- قومه وجلسه چه را گویند؟

۷- در شروع رکعت دوم باید چه خوانده شود؟

۸- اگر نماز سه رکعت یا چهار رکعت باشد چطور ادا میشود؟

۹- وقتیکه نماز گذار سلام میگرداند چه میگوید؟

اوقات نماز

برهر مسلمان درشب وروز پنج وقت نماز خواندن فرض عین میباشد که قرار ذیل بیان می گردد .

۱- نماز صبح : که وقت آن از طلوع صبح صادق تا طلوع آفتاب میباشد .

۲- نماز پیشین : که وقت آن از زوال آفتاب تا دوچند شدن سایه هرچیز میباشد ، بدون سایه اصلی آن .

یادداشت :

زمانیکه آفتاب در وسط آسمان باشد ، سایه هرچیز بسیار کم میباشد ، وهمین سایهٔ کم راکه

در وقت چاشت میباشد سایهٔ اصلی گوید، وزوال وقتی را گویند که آفتاب از وسط آسمان بطرف غرب کمی میلان پیدا کند .

۳- نماز دیگر : که وقت آن از دوچندی سایه تا غروب آفتاب میباشد .

۴- نماز شام : که وقت آن از غروب آفتاب تا گُم شدن شفق است .

۵- نماز خفتن : که وقت آن از گم شدن شفق تا طلوع صبح صادق میباشد .

شفق : آن سرخی است که بعد از غروب آفتاب بطرف غرب در کناره های آسمان آشکار میشود .

تعداد رکعت های نماز

۱- نماز صبح چهار رکعت بوده که دو رکعت اول سنت و دو رکعت بعدی فرض است و تماماً پر است .

۲- نماز پیشین ده (۱۰) رکعت است که اولاً چهار رکعت سنت ، باز چهار رکعت فرض و در آخر آن دو رکعت سنت است . که در فرض هر دو رکعت بعدی خالی و دیگر پر است .

۳- نماز دیگر ؛ چهار رکعت است ، که هر چهار آن فرض میباشد ، دو رکعت اول آن پُر و دو رکعت بعدی خالی است .

۴- نماز شام ؛ پنج رکعت است ، که سه رکعت

اول فرض و بعدًا دو رکعت سنت است درفرض
رکعت سوم خالی و دیگر پُر است .

۵- نمازخفتن : نُه (۹) رکعت است ، که
چهار رکعت اول فرض ، باز دو رکعت سنت ودر
آخرش سه رکعت وتر واجب است درفرض دو
رکعت بعدی خالی میباشد و دیگر تمامًا پراست .

یاد داشت :

۱- رکعت های پر آنست که بعد از ختم
الحمد لله یک سورهٔ دیگری نیز در آن خوانده
میشود، ودر رکعت های خالی تنها الحمد لله تا
آخر خوانده میشود .

۲- در رکعت سوم وتر واجب بعد از خواندن
الحمد لله وسورهٔ باگفتن الله اکبر و بالا بردن

هردودست تابنرمی گوشها وزیرناف بستن
آنها دعای قنوت خوانده میشود .

حقوق همسایه

همسایه کسی راگفته میشود که درپهلوی خانهٔ
ما سکونت دارد ، هرکسی که باشد درسویه مساوی
است .
ازنگاه دین پاک اسلام وشریعت مقدس ما
همسایه بسیار حقوق دارد . پیغمبرما درحق همسایه
آنقدرتاکید میکرد ، که اصحاب کرام ترس اینراداشتند
که گویا همسایه درمیراث باما شریک است . پیغمبرما

درجواب سوالیکه درحق همسایه از او شده بود حقوق همسایه را طور ذیل بیان نمود :

۱- اگر قدرت داشته باشی و همسایه قرض بخواهد به او قرض بده .

۲- اگر ترا دعوت کرد آنرا قبول کن بشرطیکه دعوتش برای کار بد نباشد .

۳- اگر مریض شد به عیادتش برو .

۴- اگر در کار نیک کمک بخواهد با او کمک کن .

۵- اگر مصیبتی برایش پیش آمد تسلی بده .

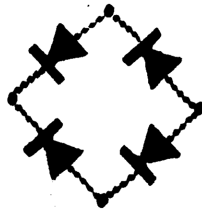
٦- اگر خوشی برایش پیدا شد برای تبریکی اش برو .

۷- اگر فوت کرد به جنازه اش برو .

۸ - اگر به جای دور مسافرت کند، بصورت بهتر نگهداری خانه و مال او را بکن .

۹ـ اگر قدر ترا نمی دانست، برایش ضرری نرسان بلکه راه خوب برایش نشان بده .

۱۰ـ غیر از اجازهٔ همسایه خانه خودت را برخانهٔ او بلند نکن .

حقوق مساکین

می بینیم که در زندگی دنیا تمام انسانها
یکسان نیستند ، بعضی از آنها صاحبان ثروت
ودارائی هستند وبعضی شان چیزی ندارند،
عاجز ومسکین هستند . پس شریعت پاک
ومقدس اسلام بر مسلمانانیکه صاحبان مال و
ثروت اند پرورش مساکین ومردم بی بضاعت
راوظیفه گردانیده است ومساکین ومردم
بی بضاعت را در مال وثروت مالداران وثروتمندان
حق داده است .

درقرآنکریم واحادیث پیغمبر صلی الله علیه وسلم
که زکات ، عشر ، صدقهٔ فطر ،کفاره ، وهمچنین

دیگرِ صدقات ذکر گردیده است. اینها همه
حقوق مساکین میباشد، که صاحبان مال و
ثروت آنها را به مساکین بدهند، واگر ندهند
خداوند تعالی در روز قیامت از آنها خواهد پرسید
وهمین مال شان در دوزخ سرخ وداغ گشته، وپیشانی
پهلو وپشت آنها را بر آن سوزانده وداغ خواهد
شد. وبرای شان چنین گفته میشود که این همان
مال تان است که برای خود خزانه کرده بودید، پس
مزهٔ آن مال را بچشید که شما اندوخته بودید، و
همچنین در احادیث پیغمبر صلی الله علیه وسلم نیز
آمده است که ازین مال وثروت برای شان چنین
مار زهردار ساخته خواهد شد که از شدت و
زیادت زهر پوست سرش نخواهد بود یعنی این

مار کچل (کل) خواهد بود واز گردنش پیچیده
ودهنش را در گوشه های دهن صاحب خود
محکم خواهد کرد ، درحالیکه اورا میگزد برایش
چنین خواهد گفت که : من مال تو هستم ومن
خزانه تو هستم. پس برای اینکه صاحبان مال
وثروت درآخرت ازعذاب نجات یابند برای
شان لازم است که اکنون حقوق مساکین رابدهند
تادرآخرت علاوه برنجات ازعذاب صاحبان
اجر وثواب کافی گردند. ودردنیا دربین شان
علاقه ومحبت واخلاص زیاد نیز پیدا خواهد شد،
وهمین علاقه واخلاص است که درپیشبرد امور
اجتماعی تاثیر بسزای دارد وسبب اتحاد ، اتفاق
وهمدردی میگردد .

تمرین

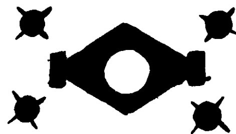
۱- همسایه کی را گفته میشود ؟

۲- پنج حق از حقوق همسایه را بیان نمائید.

۳- اگر مالداران در مال خود به مساکین حق ندهند چه میشود ؟

۴- حق مساکین در مال مالداران چیست ؟

۵- اگر مردم ثروتمند از مال خویش حقوق مساکین رابدهند ، از آن چه فوایدی حاصل میشود ؟

قرآنکریم
برای صنف دوم

قرآنکریم دو بخش دارد. که یکی از روی — قرآنکریم خوانده میشود و دیگری حفظ میگردد.

الف : بخش خواندن عبارت از ربع پاره اول قرآنکریم است .

ب : بخش حفظی عبارت از آیة الکرسی و ده سورهٔ اخیر قران مجید میباشد.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْحَیُّ الْقَیُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ
وَّلَا نَوْمٌ ؕ لَهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ مَنْ
ذَا الَّذِیْ یَشْفَعُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ یَعْلَمُ مَا بَیْنَ
اَیْدِیْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَلَا یُحِیْطُوْنَ بِشَیْءٍ مِّنْ
عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِیُّهُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ ۚ وَلَا یَـُٔوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِیُّ الْعَظِیْمُ ۝۲۵۵
لَآ اِكْرَاهَ فِی الدِّیْنِ ۙ قَدْ تَّبَیَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَیِّ ۚ
فَمَنْ یَّكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَیُؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ فَقَدِ
اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰی ۗ لَا انْفِصَامَ لَهَا ؕ وَاللّٰهُ
سَمِیْعٌ عَلِیْمٌ ۝۲۵۶ اَللّٰهُ وَلِیُّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا ۙ یُخْرِجُهُمْ مِّنَ
الظُّلُمٰتِ اِلَی النُّوْرِ ؕ۬ وَالَّذِیْنَ كَفَرُوْٓا اَوْلِیٰٓـُٔهُمُ

الطَّاغُوتُ ۙ يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمٰتِ ؕ
أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

(١٠٥) سُورَةُ الْفِيلِ مَكِّيَّةٌ (١٩)

آيَاتُهَا ٥ — رُكُوعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحٰبِ الْفِيلِ ؕ ﴿١﴾ أَلَمْ
يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۙ ﴿٢﴾ وَّأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ
طَيْرًا أَبَابِيلَ ۙ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ ۙ ﴿٤﴾
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ﴿٥﴾

(١٠٦) سُورَةُ قُرَيْشٍ مَّكِّيَّةٌ (٢٩)

آيَاتُهَا ٤ — رُكُوعُهَا ١

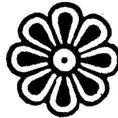
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِإِيلٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ۚ ﴿٢﴾
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ۙ ﴿٣﴾ الَّذِيٓ أَطْعَمَهُمْ مِّنْ
جُوعٍ ۙ وَّآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

اٰیَاتُهَا ٧ — سُوْرَةُ الْمَاعُوْنِ مَكِّيَّةٌ (١٠٧) (١٧) — رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَرَءَيْتَ الَّذِیْ یُكَذِّبُ بِالدِّیْنِ ۝١ فَذٰلِكَ الَّذِیْ یَدُعُّ الْیَتِیْمَ ۝٢ وَلَا یَحُضُّ عَلٰی طَعَامِ الْمِسْكِیْنِ ۝٣ فَوَیْلٌ لِّلْمُصَلِّیْنَ ۝٤ الَّذِیْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ۝٥ الَّذِیْنَ هُمْ یُرَآءُوْنَ ۝٦ وَیَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ۝٧

اٰیَاتُهَا ٣ — سُوْرَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ (١٠٨) (١٥) — رُكُوْعُهَا ١

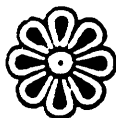
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِنَّآ اَعْطَیْنٰكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٣

ركوعها ١ (١٠٩) سُورَةُ الْكٰفِرُوْنَ مَكِّيَّةٌ (١٨) اٰياتها ٦

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ يٰاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ۝ لَآ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝ وَلَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ۝ وَلَآ اَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ ۝ وَلَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِىَ دِيْنِ ۝

ركوعها ١ (١١٠) سُورَةُ النَّصْرِ مَدَنِيَّةٌ (١١٤) اٰياتها ٣

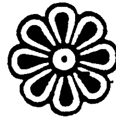
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِىْ دِيْنِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ۝

آیاتھا ٥ سُورَةُ اللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ (١١١) (٦) رکوعھا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبَّتْ يَدَآ اَبِىْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ۝١ مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَ
مَا كَسَبَ ۝٢ سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝٣ وَّامْرَاَتُهٗ ۭ
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝٤ فِىْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ۝٥

آیاتھا ٤ سُورَةُ الْاِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ (١١٢) (٢٢) رکوعھا ١

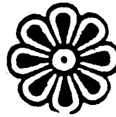
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝١ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ
يُوْلَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٤

آياتها ٥ — سُورَةُ الفَلَق مَكِّيَّةٌ (١١٣) (٢٠) — رُكُوعُهَا ١

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

قُلۡ اَعُوۡذُ بِرَبِّ الۡفَلَقِۙ ﴿۱﴾ مِنۡ شَرِّ مَا خَلَقَۙ ﴿۲﴾ وَ مِنۡ
شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَۙ ﴿۳﴾ وَ مِنۡ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِى
الۡعُقَدِۙ ﴿۴﴾ وَ مِنۡ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿۵﴾ ع

آياتها ٦ — سُورَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ (١١٤) (٢١) — رُكُوعُهَا ١

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

قُلۡ اَعُوۡذُ بِرَبِّ النَّاسِۙ ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِۙ ﴿۲﴾ اِلٰهِ
النَّاسِۙ ﴿۳﴾ مِنۡ شَرِّ الۡوَسۡوَاسِ ۙ الۡخَنَّاسِ ﴿۴﴾ الَّذِىۡ
يُوَسۡوِسُ فِىۡ صُدُوۡرِ النَّاسِۙ ﴿۵﴾ مِنَ الۡجِنَّةِ وَ النَّاسِ ﴿۶﴾ ع